

го підходу підвищується роль практичної підготовки, пов'язаної з прищепленням навичок управління. Майбутні керівники набувають здатності діяти ефективно з врахуванням потреб ринку.

АКРЕДИТАЦІЯ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В. Чобіток, В. Шеховцов

*Київ, Національний технічний
університет України
"Київський політехнічний інститут"*

Розвиток ринкових відносин вимагає створення ринку робочої сили, зокрема ринку інтелектуальної праці. Неминуче виникає конкуренція між випускниками ВНЗ під час працевлаштування. Загострюється конкуренція між ВНЗ в боротьбі за залучення коштів підприємств та держбюджету для фінансування їх діяльності. Тому як громадськість, так і виробництво зацікавлені в об'єктивній оцінці підготовки випусників ВНЗ та підвищенні її якості. З цією метою згідно з законом України "Про освіту" від 23 травня 1991 року впроваджена система акредитації як система управління якістю освіти.

Акредитація - це і шлях до визнання дипломів України за кордоном. Якщо українська система акредитації буде визнана за кордоном, то автоматично будуть визнаватися й дипломи ВНЗ, які пройшли акредитацію в Україні. Тому найважливішим є завдання створення системи акредитації, сумісної з закордонними.

В Україні система акредитації ВНЗ державним вимогам включає ліцензування, атестацію і сертифікацію. Ліцензування надає вищому навчальному закладу право на ведення освітньої діяльності. Атестація підтверджує відповідність освітньої діяльності та наукових досліджень рівневі державних вимог до якості освіти відповідно до оголошеного статусу. Сертифікація - визнання державними органами акредитації того, що даний ВНЗ належить до елітної групи ВНЗ, в яких показники підготовки спеціалістів відповідають світовому рівневі.

Таким чином, в існуючій сьогодні в Україні системі акредитації акцент робиться на оцінці якості діяльності ВНЗ з боку дер-

жави. Ця система, в якій, по суті, відсутня незалежна експертиза, є далекою від західноєвропейської, а тим більше від американської.

Неможливо погодитися і з деякими нормами. Так, вважається, що акредитованим може бути ВНЗ, у якого пройшли акредитацію не менше як 70% спеціальностей. Це призводить до того, що найкращі ВНЗ в умовах ринкової економіки, при постійній зміні попиту на спеціалістів та необхідності оперативної зміни програм, ставляться у не вигідні умови. Тому необхідно мати як інструкційну, так і спеціалізовану акредитацію.

Співробітникам ВНЗ, акредитованих на IV рівні, ставки збільшуються на 15%. Але правильніше було б збільшити фонд заробітної плати на 15% і надати ректорові право встановлювати надбавки залежно від внеску працівника в акредитацію.

Система акредитації України може бути визнана і в Європі, і в Америці, якщо останній її етап - сертифікація - буде виконуватися не державними, а громадськими органами акредитації.

Функції інституційної акредитації можуть взяти на себе існуючі об'єднання ВНЗ, які відповідно до розроблених критеріїв повинні розглядати і оцінювати діяльність ВНЗ в цілому.

Спеціалізовану акредитацію можуть проводити існуючі об'єднання спеціалістів (суспільства, академії, навчально-методичні об'єднання та інше). Свою увагу вони повинні зосереджувати безпосередньо на суті програм підготовки спеціалістів, включаючи специфічні вимоги до ресурсів, що необхідні до цього.

В Україні, таким чином, вже існують структури, що спроможні взяти на себе функції акредитаційних агенцій. Потрібно тільки узаконити суспільно-державний характер акредитації і включити ці організації в активний акредитаційний процес, тому що тільки на шляху демократизації, широкої автономії, самоуправління і саморегулювання діяльності ВНЗ можна суттєво підвищити якість освіти.